

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epitome De Fide Et Operibvs, Adversvs chimærica[m]
illam atq[ue] monstrosam Martini Lutheri libertatem,
quam ipse falso ac perditæ Christiana[m] appellat**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniæ, 1525

VD16 H 4817

lustus quatuor de causis subijcit legis operib[us] iniustus uero duabus.
Cap. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30498

euasione atq; rimā, Quas em̄ rimas non inuenitēt, ipsi rimarū
undiq; pleni: Quis nō laudet tā solers igeniū & ad oēm nodū
dissecādū tā fortunatū, Nunqd hic poetica exclamatiōe op^o
fuerit: Quo teneā uultis, mutātē prothea nodo: Proinde ne
lōga excursione altius euagemur, si iustū & iniustū eo pacto a
legis operib^o liberos eē dicitis, qā eis nō egent, ut per ea unus
aut alter iustificet, dicturos etiā nō dubito, eo pacto homines
liberū esse ab oculis, qā his ad audiendū opus nō habet, Itē mo
tu cordis nobis opus nō est ut coelū tangamus, liber est igitur
homo ab oculis & a motu cordis Quis (queso) unq; sic insaniūt
Perfice, nugæ sunt, Sicut enim cordis motu ad uiuendū, & o
culis ad uidēdū nobis est opus, ita reuera & operib^o legis, tā
etsi opus nō sit ut per ea iustificet iustus uel iniust^o, sunt tamē
profecto ad alia nobis apprime necessaria (ut mox expone
mus) opera bona legis.

¶ Iustus quatuor de causis subijci^o legis operib^o
iniustus uero duabus. Cap. XVIII.

E Numerabim^o itaq; iuxta promissum superi^o ordinē bon
norū operū necessitates, Quarū prima est, q̄ iustus ad diui
næ legis opera explēda ea lege tenet, ne suā perdat iusti
tiā, ut superi^o dictū fuit, quēadmodū etiā scriptū est, Charita
tē tuā primā amisisti. Et idē Iohānes, Videte (ingt) ne perda
tis q̄ operati estis, sed ut mercedē plenā accipiatis. Secūda est,
ne iustus bonorū operū omissionē, æternæ dānationis reatū in
currat, Sicut scriptū est, Ois arbor q̄ non facit fructū, excidet,
& in ignē mittet. Tertia uero est, ut per bona opera, æternam
uitā iustus obtineat, Sicut ap^ls Petrus ingt, Satagite frēs ut p
bona certā faciatis vram uocationē & electionē. Quarta opa
deniq; adheret iusto operū ea necessitas, q̄ sine operū suorū me
ritis, iustitia sibi nō augebit, q̄ sane aucta altior ei glia, corres
pōderet in coelis, At uero licet Martinus, hui^o necessitatis ali
qn̄ meminerit, obscure tñ hoc agit, aliarū prfus obliuiscēs ne
cessitatū. ¶ Super sunt ergo & aliarū duarū operū seruitutes, qb^o
& ipius ligat, Quarū una qdē illuc cogit peccatorē, ne si bene
opari desinat p̄uaricatiōe chr̄ianæ legis iustificatiōi suę obicē
& offendiculū ponat, ac perpetuo sub æternæ dānationis cen
sura & obligatiōe permaneat, Quate t̄etsi bonis operib^o op^o

Apo. 2.
Ioh. an. 2

Mat. 3.
3, Pet. 1.

nō habet ipius, ut p ea iustificet, opus tñ habet bonis operib⁹,
ut iustificet, debet q̄q̄ ea (q̄ tñlibet palustres ranæ cōtra coax
ant) facere eius rei gr̄a, ut iustificet, nō cōtētus fidei suæ satur
ritate, Nā si p̄ctōribus is scopus nō esset & ad eā intentionem
p̄cepta legis q̄ de operib⁹ sunt, nō seruarēt diuinæ miseratiōis
influxū, q̄ iustificandi essent a se penitus secluderēt auerterēt.
q̄. Quis uero nesciat q̄ sicut humani corporis uita est aīa, ita
animæ uita sit gr̄a? Quō igit̄ hūano corp̄i opus est organiza
tione ut anime, nō aut̄ ut p organizationē anime, sed ut aīa
diuinitus infundat̄, sic & iniusto homini necessaria sunt bona
opera, nō qd̄ ut p bona opera iustus fiat, sed ita sunt ei neces
saria ut iustus fiat. Iustus uero neutro horū modorū bonis indi
get opibus, An v̄o nō intelligitis, q̄ tñ discrimē sit inter has lo
cutiones, hō opus habet operib⁹ bonis ut iustificet, & hō op⁹
habet operibus bonis, ut eis, siue per ea iustificet? Sed qd̄ no
bis iquēt, & subtilitatib⁹ istis? qd̄ manifesto Ch̄ri euāgelio, &
obscuris illis theologorū captionibus? Agite uiri boni, æquio
re animo sitis, nō sunt theologorū captiones, sed Lutheri ue
stri fraudes, uel eius uerba nō agnoscitis? uel si quid ex nostro
addidimus, cuius subtilitatē hebetiores sensus uestri ferre non
ualent, utpote pertinaces in inscitia uestra caligine & tene
bris delitescētes, hoc ip̄m saltē alijs permittite, ut uel hoc itel
ligant, qd̄ uos ueritatis odio cognoscere nō potestis, At Ch̄ri
euangeliū licet nō oīno nullas admittat subtilitates, tñ multo
pauciores requireret, si nō essent, ueritatē q̄ impugnarēt. An
uero subtilitatē nobis inuidēt agrestes isti, ne nō habeam⁹ un
dē ipsis scripturā impugnātibus respōdeamus? Sed longi⁹ his
me impendo q̄ merent̄.

¶ De secūda uero seruitute q̄ legis operibus subñcitur impi
us, deinceps dicamus. Est itaq̄ alia op̄e seruitus ne uidelicet
imp̄ius iugi diuinæ legis transgressionē, acerbiteratem p̄cenarū
& suppliciorum in æterna damnatione, maiorem indes si
bi accumulet, Sed ne hanc quidē seruitutem tradit Luthe
rus, ob id fortassis, ne audito nomine, seruitutis, uocis inuidia,
doctrinam suam suspectam redderet, uel ingratham, Eo
enim euocat miseros quo plenam libertatem rati,
nihil arbitrantur esse seruitutis.